

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

***Boem* / Leo Timmers**
(door Gerda Tersago)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Leo Timmers (°1970, Genk) tekende op zijn twaalfde al strips. Na zijn studies publiciteit en grafische vormgeving begon hij als kleine zelfstandige. Hij illustreert voor verschillende bladen (zoals *De Standaard*, *Knack* en *Humo*), maakt covers voor jeugdromans en illustreert prentenboeken. In 1999 publiceerde hij zijn eerste prentenboek dat hij ook zelf geschreven had. Met succes, want het werd in Vlaanderen bekroond met een boekenpluim. Met *Boem* won hij in 2012 een heleboel pluimen in één keer: de boekenpauw. Leo Timmers' boeken werden reeds meermaals bekroond met de prijs van Kinderjury Vlaanderen. Vorig jaar werd *Meneer René* als beste boek in groep 1 gekozen.

‘Het allermoeilijkste in het hele proces van een kinderboek maken, is een heel sterk verhaal bedenken dat ook erg visueel is.’

‘Vanbinnen, in die volwassen lichamen van ons, zijn we allemaal kind gebleven. Daar geloof ik heel sterk in. Het is dat kind, dat onbevangen is, dat niet vol vooroordelen zit, vol dingen die het zichzelf heeft aangepraat, dat spontaan is... dat ik wil aanspreken.’

🔗 www.leotimmers.com

Kort samengevat

Eén grote, hilarische kettingbotsing, dat is het boek *Boem*. In hun typische Timmersrijtuigen (bizarre retrovoertuigen) botsen dieren van allerlei pluimage op elkaar. Elk beest heeft zo zijn reden om de naderende botsing niet te zien aankomen. Alleen kameleon is oplettend en kan met gierende remmen een aanrijding voorkomen. Opluchting alom. Even maar, want Pinguïn komt nog achteraan en hij kan zijn ijskar niet tijdig tot stilstand brengen. De gevolgen kan je zien op één groot uitklapblad.

Voorleesmoment

Verwachting scheppen

- Toon de kinderen de cover van het boek en laat ze spontaan reageren. Kan iemand de titel al lezen?

- Vestig de aandacht van de kinderen op de visgraat in het bakje van krokodil. Zou die visgraat iets met het ongeluk te maken hebben? (Dit is ook een prima truc om de kinderen opnieuw bij het boek te halen wanneer ze door hun eigen botsverhalen zijn afgedreven.)
- Toon de achterkant van het boek en lees de tekst ‘een vrolijke kettingbotsing’. Merken de kinderen de contradictie op tussen ‘vrolijk’ en ‘kettingbotsing’?
- Fantaseer met de kinderen hoe een ‘vrolijke kettingbotsing’ er uit kan zien.

Voorlezen

- Toon de eerst spread. Laat de kleuters voorspellen wat er zal gebeuren.
- Toon de tweede prent (rondvliegende boeken). Had iemand het loskomen van de boekenstapel voorspeld? Waar zullen de boeken belanden?
- Op de derde prent kan je met de kinderen het aankomend gevaar bespreken en hen de volgende prent laten voorspellen.
- De kinderen zullen het herhalingspatroon snel herkennen en er plezier in scheppen te ontdekken wat er zal rondvliegen en waar de dingen terecht kunnen komen.
- Elk dier heeft een reden om afgeleid te zijn en de botsing niet te zien aankomen. Kunnen de kinderen die ontdekken?
- In de prenten zit, vaak in grappige details, heel wat humor. Bijvoorbeeld de kater die de deftige kattin wil versieren en er op de volgende prent zijn hoed voor af doet. Of de afgeknabbelde appel die de groetenman achter zich zwiert: net zo een appel als op het logo. Heb je gezien dat op de daaropvolgende prent het logo in spiegelbeeld staat?
- Wanneer de kameleon aan komt rijden, wordt de spanningsboog doorbroken. De klanknabootsing ‘iiii’ geeft aan dat hij wél kan remmen. Het spelen met de verwachting van de lezer scheidt zowel spanning als humor. Hadden de kinderen die wending verwacht? Zal het verhaal hiermee afgelopen zijn? Bekijk de volgende prent en bespreek wat rondvliegende verfpotten hadden kunnen aanrichten. Merken de kinderen het aankomende gevaar? Waaruit kan je opmaken dat de ijskar nog in beweging is? (horizontale streepjes boven- en onderaan de kar)
- Toon het uitklapblad: ontdek met de kinderen de vele grappige details. Zien ze het verliefde paar? De gekleurde boekjes?
- Wijs de kinderen op de ijskar die zijn lading niet verloren heeft. Zal er nog wat gebeuren? Sla het blad om en bespreek de laatste prent. De gevarendriehoek is eveneens een stopteken. De schrijver zet hiermee een punt achter de kettingbotsing. Bedenk met de kinderen een prent die achter de laatste prent zou kunnen komen. Het vluchtende konijn met de twee ijsjes is hierbij een aanzet.

Afsluiting

Verwijs terug naar de verwachtingen die de kinderen hadden toen jullie de cover bespraken. Hebben ze toen dingen gefantaseerd die ook in het verhaal aan bod komen?

Knap gezien – goed gehoord!

- Merk op dat er haast geen tekst in de boek voorkomt.
- De grote, sprekende ogen van de dieren en de expressieve mimiek van de dieren vertellen het verhaal.
- Er zitten heel wat leuke knipogen in het verhaal verstopt.
- Waar speelt de kettingbotsing zich af? In de stad? Op het platteland? Ontdek samen met de kinderen de functie van de neutrale, witte achtergrond.

Actie!

Hoewel het verhaal geen tekst nodig heeft om sprekend te zijn, is het leuk om bij elke prent geluiden te bedenken. Toon het verhaal opnieuw en laat bij elke prent één kind een passend geluid maken, bijvoorbeeld ‘tuuuut of ‘woeps’. Bij de ‘boem’-pagina kan een kind op een slaginstrument slaan. Cimbalen zijn hiervoor geschikt maar deksel(s) van een kookpot zijn vast even leuk.

Timmers’ dieren kleden en gedragen zich als mensen. Zoek enkele prenten of foto’s van dieren die de kinderen met allerlei materialen (stof, papier, takjes...) aankleden. Opdrachten kunnen de kinderen op weg helpen: maak er een kokette dame van of een deftige heer.

Een eigen ‘vrolijke kettingbotsing’ kan je op allerlei manieren creëren. Het resultaat kan je plaatsen op de KJV-site: www.kjv.be → prikbord

- **Collage:** uit allerlei prenten knippen de kinderen voertuigen, chauffeurs en attributen waar ze individueel of in groep een vrolijke kettingbotsing mee maken.
- **Tekenen:** vergelijk de retrorijtuigen van Timmers met foto’s en miniaturen van oude auto’s. Deze automobielen kunnen een inspiratiebron zijn bij het ontwerpen van een eigenzinnig voertuig.
- **Stilleven:** met speelgoedauto’s, figuren en attributen kunnen de kinderen een bizarre kettingbotsing in een stilleven vastleggen. Neem er gerust een foto van!
- **Animatiefilmpje:** zowel vanuit tekeningen als vanuit voorwerpen kan je met de kinderen een animatiefilmpje maken.

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

De grote boze wolf (was helemaal niet boos) / Jonas Boets & Nils Pieters (ill.) (door Yarne Daeren)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Jonas Boets werd geboren in Wilrijk in 1981. Hij studeerde Germaanse Talen aan de UA. Daarna voltooide hij ook de aanvullende studie Taal en Bedrijf in Leuven. Hij gaf drie jaar les aan middelbare scholieren en bedenkt nu tv-programma's voor productiehuis Eyeworks.

Een schrijvende moeder bracht hem op het idee om zelf ook de pen in de hand te nemen. Dat leidde tot zijn debuut *Piep in het land van kaan* (De eenhoorn, 2002), een grappig reisverhaaltje voor beginnende lezers. Jonas schreef onder meer een reeks voor 10-plussers over de jonge spion Sam Smith en een aantal thrillers voor jongeren.

In zijn vrije tijd speelt Jonas voetbal en is hij dj. Hij houdt van uitgaan en muziek, maar absoluut niet van rodekool of spuitjes.

☞ jonasboets.blogspot.com

Nils Pieters woont in Beveren. Als kind zat hij al voortdurend te tekenen. Hij studeerde grafisch ontwerp en illustratie aan de KASK in Gent. Hij tekent alles graag: van stadsgezichten tot pluizige dieren. Zijn werk is fantasierijk en zit vol grappige details.

☞ www.nilspieters.be

Korte inhoud

De Grote Wolf had veel vrienden en deed geen vlieg kwaad. Maar de dag dat hij Grootmoeder een bezoekje bracht, veranderde alles. Grootmoeder en hij zaten gezellig te praten, toen de deurbel luid rinkelde. Grootmoeder schrok en viel in de muil van de Grote Wolf. De Grote Wolf was radeloos en vermomde zich als Grootmoeder. Door een ongelukje kwam ook Roodkapje in zijn muil terecht. Uit schrik voor de jager verstopte de Grote Wolf zich bij de zeven geitjes en de drie biggetjes...

Thema's

Sprookje, wolf, roodkapje, fantasie

Stijl- en vormkenmerken

De tekst leest als een gewoon kinderboek en is erg inventief en grappig. De tekeningen zitten bomvol verschillende dieren en voorwerpen. Ze zijn hilarisch en kleurrijk. In dit boek worden verschillende sprookjes op de korrel genomen en opnieuw geïnterpreteerd. De illustraties volgen de tekst, maar tonen tegelijk veel meer. Verschillende dieren die niet voorkomen in de tekst, zitten toch in de illustraties. Zo ontstaan pagina's vol leuke, grappige dieren. Het verhaal raast door zonder saai te worden. De gebeurtenissen volgen elkaar snel op en alle puzzelstukken vallen in elkaar.

Vragen bij het verhaal

- Welke sprookjes herken je in dit verhaal? (Roodkapje, de drie biggetjes, de zeven geitjes)
- Ging het verhaaltje zoals je verwachtten Wat wel? Wat niet?
- Is de wolf goed of slecht? Is Roodkapje goed of slecht?
- Is de wolf in dit verhaal zoals hij is in andere sprookjes? En Roodkapje? Waar vind je hem het leukst?
- Welke dieren zie je allemaal op de eerste tekening? Wat vind je de mooiste tekening? Waarom?

Opdrachten

- Kies een sprookje dat alle juryleden kennen en dat in dit boek voorkomt: Roodkapje, de zeven geitjes of de drie biggetjes. Speel het na.
- Speel tikkertje. Iemand is de boze wolf hij tikt de anderen aan. Die moeten dan stil blijven staan. Gelukkig is er ook een jager. Als hij de aangetikte mensen ook tikt, mogen ze weer verder lopen.
- Teken allemaal lekkere dingen in de buik van de wolf (zie hieronder) zodat hij geen geitjes of roodkapjes meer kan opeten.

Tot slot: www.kjv.be

Laat de juryleden online hun zeg doen bij het boek en/of lees er de commentaren van andere juryleden.

www.kjv.be → Welke boeken moet ik lezen → groep 1

Klik op de cover om commentaar te geven bij dit boek

Heb je foto's of tekeningen gemaakt? Toon ze online!

www.kjv.be → Prikbord → groep 1

KJV 2012-2013

Groep 1 (4-6 jaar)

De grote boze wolf (was helemaal niet boos) van Jonas Boets en Nils Pieters (ill.)

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

De vraag van olifant / Leen van den Berg & Kaatje Vermeire (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Leen van den Berg schrijft het liefst verhalen die je laagje voor laagje kunt afpellen. Zo kun je elk verhaal wel drie, vier keer lezen en er telkens iets nieuws in ontdekken.

Sinds enkele jaren geeft Leen van den Berg het vak Literaire creatie aan het Conservatorium in Hasselt en diverse schrijfworkshops in Vlaanderen, Zuid-Afrika en Suriname. Ze vertaalt ook jeugdboeken uit het Frans, Engels en Duits.

Leen houdt niet van spuitjes, roddelaars, mopperkonten en hobbelige fietspaden. Ze houdt wel van boeiend gezelschap, reizen, lezen, pasta en pure chocolade.

Kaatje Vermeire werd geboren in Gent in 1981. Tijdens haar middelbare studies geraakten haar vingers vergroeid met papier en potlood. Dus ging ze Grafische en Reclamevormgeving studeren aan de Gentse Academie. Gebeten door illustratie en experiment vervolgde ze haar creatief traject met een opleiding Vrije Grafiek, opnieuw aan de Academie. Stilaan ontdekte Kaatje de eindeloze en grensverleggende mogelijkheden van grafische druktechnieken, houtsneden, etsen...

Als Kaatje niet aan het illustreren is, vind je haar terug op rommelmarkten, in boekenwinkels, tussen de kookpotten of in het buitenland, waar ze zich laat inspireren door oud en nieuw, vreemd en vertrouwd. Op deze bijzondere plekken sprokkelt ze ook haar werkmateriaal: verweerde natuurmaterialen, stoffen en motieven, oude tijdschriften, stempels, bruingele papiersoorten...

☞ www.kaatjevermeire.be

Kort samengevat

Zoals elk jaar klimt alles en iedereen de heuvel op. Olifant heeft een moeilijke vraag. Samen zullen ze een antwoord zoeken. Mier is in haar nopjes: zij mag de vergadering leiden. 'Hoe weet je dat je van iemand houdt?' vraagt Olifant. Muis, Sneeuwwitje, Oma, Zon... iedereen probeert Olifant uit te leggen hoe liefde voelt...

Vooraf

Kijk met de juryleden naar de cover. Welke dieren zijn er te zien? Ziet iemand de hartjes?
Wat zou de vraag van Olifant kunnen zijn?

Bij het voorlezen

Het boek is vrij klassiek van vormgeving. Het laat zich dan ook gemakkelijk voorlezen.
Bekijk na het voorlezen de illustraties meer in detail. Verwijs tussendoor naar de tekst.

‘Zoals elk jaar was alles en iedereen weer het heuveltje op geklommen’: zo begint het verhaal. Op een grote prent zit een olifant droevig te wachten met een stoeltje op zijn kop en een bloem gekruld in zijn slurf. Lijkt Olifant niet erg op een heuvel?

Let op de bomen en hoe de wind door de takken waait.

Bij de wolken schrijft Leen van de Berg: ‘Zelfs als we net gebruld en geknetterd hebben tegen elkaar.’
Merk op hoe anders dit klinkt dan ‘na donder en bliksem’.

“We smelten voor elkaar,’ kirden de sneeuwvlokjes’: merken de kinderen de beeldspraak op van sneeuwvlokjes die smelten?

“Als ik moe ben,’ zuchtte de zon, ‘neemt Maan het altijd van me over.’” Als de zon ‘s avonds gaat slapen, komt altijd de Maan. Die twee horen gewoon bij elkaar.

Over de illustraties

Kijk met de juryleden naar de prenten van Kaatje Vermeire. Niet alle personages zijn dieren, er zijn ook een paar acrobaten, Sneeuwwitje doet mee, er zijn stoelen en bloemen...

Kaatje Vermeire voegt met haar illustraties heel veel elementen toe aan dit verhaal. Het zijn prenten waarop je niet raakt uitgekeken. Ze teken ook niet altijd wat er te lezen valt. Waar de ijsbeer en de sneeuwvlokjes aan het woord zijn, zie je totaal iets anders, Eva en de appel bijvoorbeeld. Kennen de kinderen Eva uit het aards paradijs? In de illustraties zie je ook heel wat figuren en details die niet in de tekst genoemd worden. Als in een stoet zie je dieren, circusartiesten, fantasiewezentjes, mensen, natuur...

De figuren worden heel natuurgetrouw weergegeven. En toch zorgt de combinatie van al die figuren, die dan ook nog eens gaan vergaderen op de rug van een olifant, voor een verhaal vol fantasie.

Kijk hoe op het einde de vuurtoren haar licht laat schijnen op de mier die zijn bril poetst. Mocht dit licht van de vuurtoren niet zo getekend zijn, dan zag je de mier niet eens.

Heb aandacht voor het fijne kleurgebruik, de verzorgde compositie van de prenten die het hele blad vullen. Kijk naar de vele details.

Blader door het boek en merk hoe de bladzijden eerst donker kleuren om geleidelijk meer en meer te gaan stralen. De frisse kleuren zorgen voor een dromerige sfeer. De eerste donkere kleuren willen misschien wel het serieuze van vergaderingen uitstralen?

Dit is een boek over de liefde. Vinden de kinderen illustraties die de liefde uitstralen? Bijvoorbeeld de zoenende giraffen. Of de hartjes in de muzieknoden bij Eva met de appel.

Haal er het boek *Mare en de dingen* van Tine Mortier en illustraties van Kaatje Vermeire bij. Kijk hoe het meisje met haar rode kleedje in beide boeken aanwezig is. Net als de zin waarom oma vertelt dat ze nog alle dagen aan opa denkt.

Afronden

Als je goed kijkt en voelt, snap je meteen dat er niet één juist antwoord is op de vraag ‘Hoe weet je dat je verliefd bent of van iemand houdt?’ Dat moet je nu eenmaal voelen. En je mag niet te haastig zijn. Want als er iets is dat de liefde niet verdraagt, is het haast. Maar dat begrijpt de mier nog niet helemaal...: ‘[De mier] haastte zich weg en begreep niet waarom ze zich opeens zo alleen voelde.’ Hoe voelt liefde aan volgens de juryleden?

Dit is een boek met een open einde, waar je veel kanten mee uit kan. Een echt antwoord komt er niet. Olifant stelt dan ook een moeilijke vraag: hoe weet je dat je van iemand houdt? Zoek samen antwoorden op een moeilijke vraag van een de juryleden.

Wat is dat nu eigenlijk: liefde?

Waarvoor dient een vergadering? Hoelang duurt een vergadering?

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

JoJo het slangenmeisje / Annemarie van Haeringen (door Frederic Vercaemst)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Annemie van Haeringen werd geboren op 16 februari 1959 in Haarlem. Ze heeft de lerarenopleiding tekenen en handvaardigheid gevolgd in Tilburg. Daarna ging ze naar de Rietveld Academie in Amsterdam. Nadat ze afstudeerde ging ze in 1983 aan de slag als illustrator van verschillende boeken. Het eerste boek dat ze zelf maakte was *Kattesprongen en reuzestappen* (Lemniscaat, 1985). Voor de Nederlandse televisie maakte ze een reeks filmpjes gebaseerd op verhalen van Toon Tellegen. Daarnaast werkte ze ook nog voor verschillende kranten en tijdschriften.

Kort samengevat

Jo wordt geboren in een warm circusgezin. Ze heeft een heleboel oudere broers. Er is weinig plaats voor haar in de kleine circuswagen. Ze leert om zich in allerlei bochten te plooiën om toch maar een plekje voor zichzelf te vinden. Omdat ze heel soepel is, krijgt ze al snel een eigen act in de circusvoorstelling als JoJo het slangenmeisje. Het publiek krijgt maar niet genoeg van haar en de act wordt een groot succes. Op een dag raakt JoJo in een knoop waar ze niet meer uit kan. Haar broers proberen te helpen en ze roepen de hulp in van een slangenbezweerder. Door de muziek en de warme ogen van de slangenbezweerder glijdt JoJo uit de knoop. Ze worden verliefd op elkaar. Natuurlijk ontstaat er hieruit een spectaculaire nieuwe act. Als kers op de taart wordt er een slangenjongen uit deze liefde geboren.

Het boek

JoJo het slangenmeisje is een eenvoudig opgebouwd levensverhaal van een klein meisje.

Let op de eerste illustratie waarin een langgerekte stoet wordt afgebeeld. Niet alleen paarden trekken de wagens, maar ook een pandabeer en zebra's. Kijk op diezelfde tekening ook hoe kleine Jo in een pakje wordt meegenomen in de circuswagen. Je begrijpt onmiddellijk dat de ouders met hun zware beroep weinig tijd hebben voor de kleine Jo.

Als JoJo haar act uitvoert voor een publiek, zitten er wel hele rare toeschouwers in het publiek. Zien de juryleden de panda, de giraf, paard en gans tussen de mensen?

Op het einde wordt een slangenjongen geboren. Zal deze jongen evenveel succes hebben als zijn papa

en mama?

Het verhaal leent zich er toe om rustig voor te lezen. Geef de juryleden voldoende tijd om de tekst en de prenten tot zich te laten doordringen.

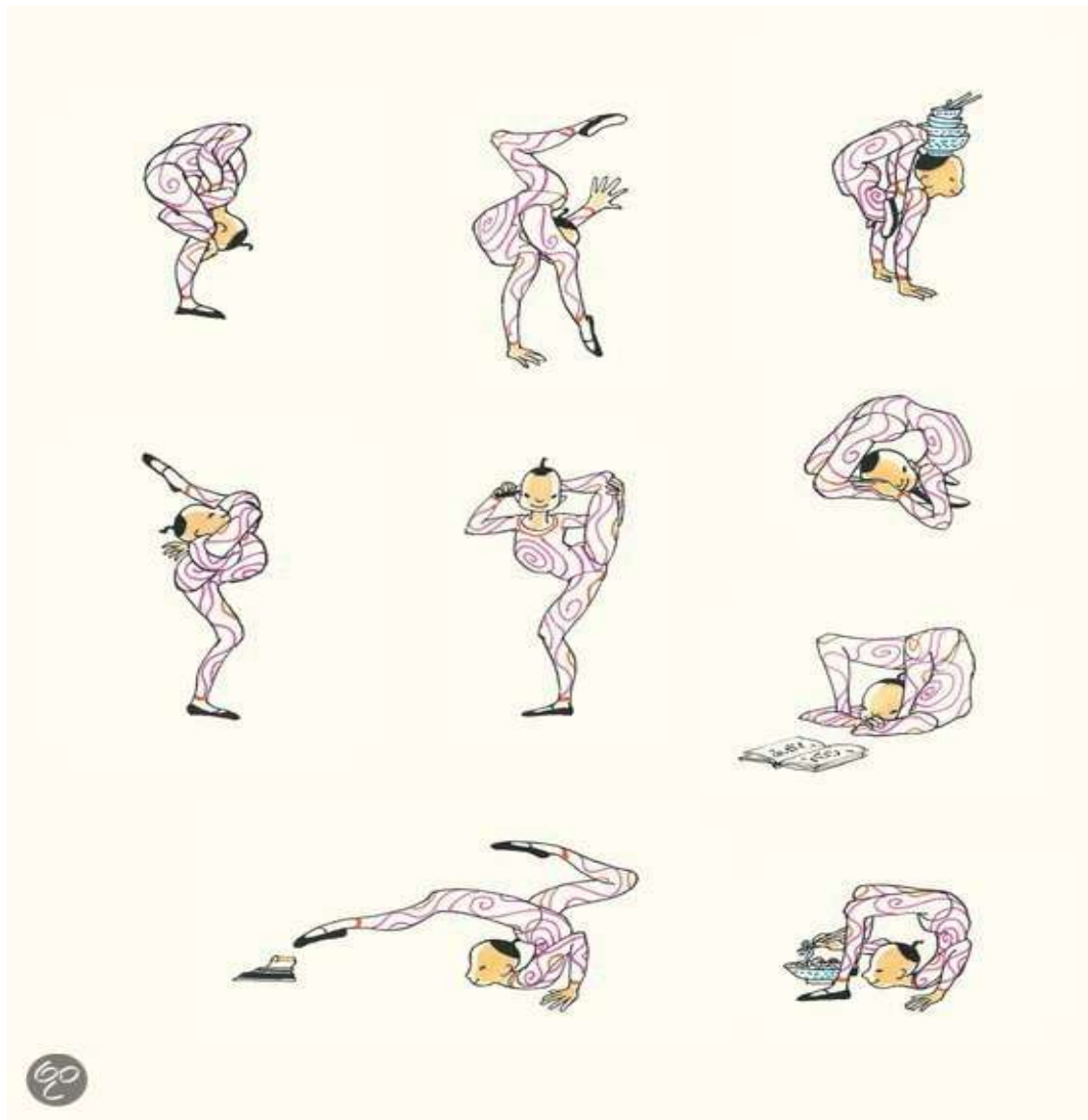
Verwerkingsideeën

- Ga op zoek naar filmpjes waarin slangenmeisjes hun kunsten laten zien. Als je bijvoorbeeld op www.youtube.com de zoekopdracht 'slangenmeisje' ingeeft, krijg je mooie filmpjes om samen met de kinderen te bekijken en te bewonderen.
- De volledige naam van het slangenmeisje is 'Josephine Gioconda Sara Isabelita Olympia'. Hebben de juryleden ook meerdere namen? Verzin samen lange namen voor elkaar. Hoe zouden de juryleden graag heten? Worden namen soms korter gemaakt?
- Wat valt er allemaal te zien tijdens een circusvoorstelling? Hou een kort gesprek over de verschillende acts die je in een circusvoorstelling kan zien.
- Kijk naar de illustraties. Bekijk hoe het turnpak van het slangenmeisje gemaakt is. Probeer die techniek samen met de kinderen uit. Voorzie voldoende kleuren om tot een mooi resultaat te komen.
- Zoek mooie, sierlijke klassieke muziek. Geef de juryleden in elke hand een stift. Laat de juryleden met de stiften kronkelen op een blad papier terwijl de muziek speelt. Als het nummer klaar is kan je een sjabloon van het slangenmeisje op het blad leggen. De kronkellijnen vormen dan het patroon voor de kleren van het slangenmeisje.

KJV 2012-2013

Groep 1 (4-6 jaar)

JoJo het slangenmeisje van Annemarie van Haeringen

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Juffrouw van Zanten & de 7 rovers / Mathilde Stein en Dorine De Vos (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Van *Mathilde Stein* kan je wel zeggen dat ze iets heeft met talen. Ze werd geboren in Den Haag. Ze woont in Engeland met een Franse man, die ze heeft leren kennen tijdens haar lessen Spaans. En schrijven doet ze gewoon lekker in het Nederlands.

Mathilde Stein wordt van heel veel dingen blij. Zo ondermeer van schilderen, ook als het niet lukt. En van haar oude teddybeer zonder oren.

🔗 www.mathildestein.nl

Voor *Dorine de Vos* was het illustreren van dit boek haar prentenboekdebuut. De Vos is vooral bekend van haar speelse en kleurige (interieur) ontwerpen die onder andere te zien zijn in café Schlemmer in Den Haag of Hotel New York in Rotterdam. De illustraties in haar eerste prentenboek sluiten opvallend goed aan bij haar andere werk. Het detail is in haar werk belangrijk, zo ook de combinaties van rommelmarktspullen met design. ‘Ik kan ook nooit een mooi pak aan zonder tegelijkertijd rare schoenen te dragen. Ook mijn haar mag nooit goed zitten. Hetzelfde moet met een inrichting gebeuren: ik hou van een heel strakke ruimte, waarin vervolgens een kroonluchter kan hangen. Het contrast is belangrijk.’

Op de site van Mathilde Stein en op YouTube (www.youtube.com/watch?v=5aw_9tHCvWY) kan je een filmpje bekijken waarin Dorine De Vos vertelt over de tekeningen in *Juffrouw van Zanten* gemaakt heeft. ‘Je moet veel kijken, er veel plezier aan hebben. En iedereen ziet er natuurlijk iets anders in.’ zegt ze. Let erop hoe ze zelf een beetje op Juffrouw van Zanten lijkt!

Korte inhoud

Een roversbende stuit op juffrouw Van Zanten, op-voed-des-kun-di-ge van beroep. Dat biedt haar een mooie uitdaging! Juffrouw van Zanten wil de rovers manieren aanleren en de eerste prijs van de wedstrijd opvoedkampioen winnen. Maar rovers blijven natuurlijk rovers waardoor het plan van Juffrouw van Zanten helemaal anders loopt.

Vorbereiding

Het verhaal is met veel zwier en beweging op papier gezet. Hierdoor lijkt het op het eerste zicht rommelig. Het lijkt alsof je door de vele en drukke illustraties en verschillende lettertypes door het bos de bomen van het verhaal niet meer ziet. Lees het verhaal dus eerst een paar keer rustig voor jezelf. Je zal er steeds meer plezier aan beleven. Je enthousiasme om het verhaal samen met de juryleden te beleven zal er alleen maar groter van worden.

Het boek met de juryleden beleven

Door de vele drukke illustraties lijkt het boek niet zo handig om in groep voor te lezen. Stap daarom af van het klassieke voorlezen. Begin met roverkennis en laat de kleuters zelf vertellen over rovers. Hun kleuter kennis is hierover ongetwijfeld groot. Stuur hun kennis in de richting van manieren hebben.

- Zijn rovers beleefd?
- Spreken ze altijd met twee woorden?
- Wat doen rovers vooral?
- Hebben ze goede manieren?

Kijk met de juryleden naar de cover van het boek. Hoe ziet Mevrouw van Zanten eruit? Zou ze streng kunnen zijn? Lijkt ze ook niet een beetje op een waarschuwende juf met een pas-op-vinger? Ziet ze er niet wat tuttig uit met haar hoed en lange mantel?

Kennen de juryleden het woord opvoeddeskundige? Laat ze het samen al klappend zeggen: op-voed-des-kun-di-ge. Hoor hoe deftig dit klinkt.

Lees voor zonder de illustraties te tonen, zodat je voldoende vaart in het verhaal kan stoppen. Vertel dan het verhaal door samen de illustraties grondig te bekijken.

Een groepsgesprek over dit boek laat je letterlijk rond het boek plaatsvinden, omdat het belangrijk is om steeds allerlei details op te sporen en aan te wijzen. Om die manier kan je samen naar het verhaal kijken en erover praten.

De is een boek op opvallende schutbladen. Zelden zijn de schutbladen voorzien van zoveel tekeningen. Toon dit aan de juryleden.

Bekijk met de juryleden de tekeningen. Zijn de bladzijden netjes gevuld? Of lijkt het meer op een rommeltje? Alles lijkt door elkaar te staan. Maar aan rommel kan je ook plezier beleven! Kijkplezier bijvoorbeeld. Wie houdt ook van rommel?

Ga op zoek naar een tekening gemaakt in verf, balpen en potlood.

Vinden de kinderen op iedere prent de poes terug?

De illustraties volgen het verhaal, maar voegen ook kleine dingen toe. Wat doen de rovers als ze wachten op de postkoets? Bestudeer de bagage van Juffrouw van Zanten. Kijk hoe het ogenschijnlijk welopgevoede gezelschap nog steeds roversgeintjes uithaalt.

Kleine rover Tim mag gaat niet mee op roverstocht. Hij zorgt voor de soep. Maar het is wel deze jongste rover die zijn broers overhaalt om aan de wedstrijd deel te nemen. Rover Timmie bedenkt zijn eigen plan voor de wedstrijddag, een roversplan. Kunnen de juryleden het roversplan navertellen?

Kijk met de juryleden naar de tekst. Merken ze dat de tekst haast tussen de vele illustraties verstopt zit? Leg er een prentenboek met strak lettertype en lay-out naast en vergelijk.

Is de rijmvorm opgevallen?

De dag verloopt heel anders dan juffrouw Van Zanten had gehoopt. Niet de rovers, maar juffrouw van Zanten krijgt een nieuwe baan: 'Ze rooft en ze steelt en ze schiet als de beste, heeft minder manieren, maar des te meer pret. Je bent nooit te oud om te leren, dát zegt ze. En weet je? Zo is het maar net.' Kunnen de juryleden een nieuwe carrière met regeltjes voor hun eigen juf of voor de mevrouw in de bib verzinnen? Stuur de nieuwe carrières naar het prikbord op www.kjv.be.

Naverwerking

Dorine De Bos bracht het boek *Opgroeien met tekenen* uit. Met dit boek wil de ontwerpster het tekenen grenzeloos stimuleren. Op iedere rechterpagina staat een basistekening, die kinderen kunnen afmaken. Het boek is enkel nog in de bib verkrijgbaar.

Je kan ook roversmaskers maken.

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Léon gromt / Riske Lemmens (door Gerda Tersago)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Riske Lemmens werd in 1974 in Aalst geboren. Toen ze dertien was, ontdekte ze de schilderskist van haar vader en begon ze te experimenteren. Later studeerde ze grafische vormgeving en kreeg ze les van Kristien Aertsen, een illustratrice die ze sinds haar jeugd bewondert.

In 1996 studeerde Riske af met twee prentenboeken als eindwerk: *Doosje monsters* en *Kleine Draak*. Met *Doosje monsters* won ze datzelfde jaar de Prijs van de stad Hasselt, waardoor uitgeverij Clavis het boek uitgaf. In 1997 volgde *Draakje*. Beide boeken werden vertaald in het Frans, Duits, Deens, Hebreeuws en Japans.

Riske werkt als freelance illustrator en illustreerde al meer dan 50 boeken voor kleuters, eerste lezers en achtplussers. *Léon gromt* is het zesde boek waarvoor ze zowel de tekst als de tekeningen verzorgde. Verschillende van haar boeken werden bekroond door de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen.

🔗 www.riske.be

Kort samengevat

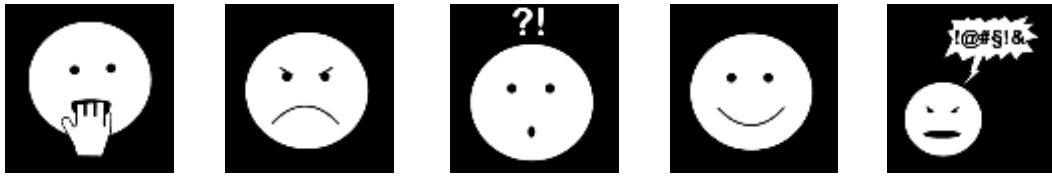
Léon is ontevreden. Eén stuk taart kreeg de nieuwbakken vijfjarige, met één klein kaarsje op. Vijf stukken wilde hij, met vijf kaarsjes erop. Léon brult: 'Ik ben een draak!' De verbouwereerde feestgangers vluchten. Maar mama weet haar draak te temmen: zijn woede koelt af, de gevaarlijke draak transformeert in een olifant, een brullende leeuw en een flapperende vleermuis. Tot mama zijn fantasiebeeld overneemt: 'Nu ben ik de koe, en jij bent mijn kalfje.' De kleine jongen lacht en valt even later zoet in slaap.

Voorleesmoment

Verwachting scheppen

- Toon de cover en laat de kinderen spontaan reageren. Merken ze dat de schaduw niet overeen komt het beeld van het jongetje?
- Lees de titel en merk op dat 'gromt' groter gedrukt staat.
- Laat de kinderen beargumenteren waarover het verhaal zou kunnen gaan. Welke gevoelens verwachten ze daarbij? Je kan hun verwachtingen zelf uittekenen of pictogrammen gebruiken.

Na het voorlezen kunnen ze hun verwachtingen vergelijken met de gevoelens die in het boek aan bod kwamen.

Deze en andere pictogrammen kan je gratis downloaden: www.sclera.be

Voorlezen

- Op de eerste pagina wordt duidelijk dat Léon jarig is. Uit welke details in de prent kan je dit opmaken? Toon dat de focus (het licht) op Léon valt en niet op de volwassen feestgangers. Lees de tekst en merk op dat het woord ‘verjaardag’ hier niet in voorkomt. Toch vertelt de tekst ons dat Léon vijf wordt.
- Wanneer Léon woedend is, brult hij ‘Ik ben een draak!’ Hou even halt na het lezen van deze pagina. Vraag de kinderen hoe het verhaal verder zal lopen. Gaan de kinderen verder in de drakenfantasie of nemen ze een optie op ‘ouder straft’? De creatieve reactie van de moeder op de volgende pagina lost de gecreëerde spanning op: vinden de kinderen dit grappig?
- Léon gebruikt schaduwfantasieën om te ontsnappen aan de werkelijkheid. Ontdek met de kinderen hoe dit spel geen afbreuk doet aan de werkelijkheid (hij moet naar bed), maar dat het die realiteit verzacht. Ontdek hoe fantasie en realiteit in elkaar overvloeien., bijvoorbeeld bij de prent waarop Léon zijn tanden poetst.
- De kleine jongen ondergaat een scala aan gevoelens. Mimiek en lichaamsexpressie evolueren. Zien de kinderen dit?
- Op de slotprent zie je de kleine jongen rustig slapen. Mama heeft de woeste draak getemd. Werd ze boos? Is streng zijn hetzelfde als boos zijn?

Knap gezien – goed gehoord!

- Het licht-schaduwspel is een constante in het verhaal. Bekijk met de kinderen dit spel en ontdek welk gevoel de donkere figuren en schaduwen oproepen. Zoek het verband tussen het kleurgebruik en dit gevoel.
- De volwassen figuren zijn vaak groot en afgesneden weergegeven. De focus ligt daardoor op de jongen. Laat de kinderen door een kokertje (bijvoorbeeld een toiletrolletje) gericht naar een voorwerp of persoon kijken. Dat onderwerp moet helemaal binnen hun blikveld vallen. Laat hen ontdekken dat voorwerpen en personen in de nabijheid van hun onderwerp niet helemaal in hun blikveld vallen, maar dat ze wel duidelijk aanwezig zijn. Door te variëren in afstand tot hun onderwerp, kunnen ze de omgeving meer of minder in hun blikveld vangen.
- Lees volgend stuk tekst opnieuw voor:

‘Trek nu je pyjama aan, leeuw.

Maar Léon friemelt en flappert.

Een vleugel hier, een vleugel daar, en hop!

Hij vliegt naar het plafond.’

Een echte vleermuis wordt Léon niet. Welke bewegingen maakt hij bij het aantrekken van zijn pyjama? Uit welk beeld kan je dat opmaken? (Léon springt in de lucht en zwaait met zijn armen die als vleugels worden voorgesteld.)

- Zagen de kinderen leuke knipogen en details in de illustraties? Bijvoorbeeld het zwart-wit gevlekte koeiendekbed? Of de trap die onderaan een drakenstaart heeft?

Aktie!

Op de schutbladen beeldt een schetsmatige neergezette Léon allerlei dieren (met bijpassend geluid) uit. Maak een kopie van deze prenten en knip elke tekening uit. Laat een kind, aan de hand van de getoonde prent, het dier uitbeelden. De anderen raden welk dier wordt uitgebeeld. Een variant: enkele kinderen krijgen een aantal emotiepictogrammen. Bij het uitbeelden van het dier leggen deze kinderen een voor hen herkenbare pictogram neer. Je kan de kinderen ook gewoon laten zeggen welk gevoel het dier bij hen oproept. Bijvoorbeeld: muis – lief. Ook met het geluid kan je experimenteren: ‘GRAAAAUWL!’ klinkt anders dan ‘HUGRAA!’ en toch passen beide geluiden bij dezelfde afbeelding. Merk op dat een woord (bijvoorbeeld piep-piep of krabben) het geluid verklankt.

Speel een schimmenspel. Dit kan je doen met je hele lichaam of met een paar lichaamsdelen. Laat de kinderen hiermee experimenteren. Na het exploreren kan je één kind aanduiden die de schim mag zijn terwijl de anderen hem opdrachten geven. De opdrachten kunnen variëren van ‘steek je armen in de lucht’ tot ‘kom dicht bij de lamp’. Moedig de kinderen aan het effect te verwoorden en te zeggen wat ze zien.

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Martha / Lorraine Francis & Pieter Gaudesaboos (ill.)
(door Ann Van de Sompel)

Vooraf, ter info

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Lorraine Francis schrijft prentenboeken en is bibliothecaris voor de kinderboekenafdeling in een Ierse bibliotheek. Ze organiseert er voorleesavonden, lezingen en workshops.

Pieter Gaudesaboos werkt als illustrator, vormgever en auteur. Hij valt op door zijn gevarieerde, eigenzinnige stijl.

🔗 www.gaudesaboos.be

Samen maakten ze enkele jaren geleden *Tommie en de torenhoge boterham* (2de plaats in groep 1, KJV 2010-2011) en het experimentele *Mannetje Koek schrijft een boek*, ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van uitgeverij Lannoo. Bij dat grote boek hoorde een kartonnen, koekvormig boekje voor peuters en kleuters. Rond het kleine koekje is nu een reeks gemaakt, opnieuw in koekvorm.

Andere titels in deze reeks :

- *Het boek van Mannetje Koek* (Lannoo, 2009)
- *Mannetje Koek schrijft een boek: de kauwgomballenbel* (Lannoo, 2011)
- *Mannetje Koek schrijft een boek: Martha* (Lannoo, 2011)
- *Mannetje Koek schrijft een boek: oude opa Waterman* (Lannoo, 2012)
- *Mannetje Koek schrijft een boek: acht schijfjes banaan op wereldreis* (Lannoo, 2012)

Pieter Gaudesaboos spreekt met zijn fantasie en humor alle leeftijden aan. Ieder boek is weer heel anders, toch pik je een ‘Gaudesaboos’ er zo uit. De Vlaamse illustrator maakt speels, origineel werk, met nostalgische en absurde trekjes. Kinderboeken maken ging voor hem eigenlijk vanzelf. Hij was nog bezig met zijn opleiding (vormgeving, fotografie) toen hij wat oude kindertekeningen van zichzelf tegenkwam. Geïnspireerd door de kleur, de naïviteit, tekende hij een schetsboek vol met losse voorwerpen, een autootje, vogeltje, enz. Hij ging er mee naar een uitgeverij. ‘Die waren wel gecharmeerd, ik hoopte op een tekst, waarbij ik dan tekeningen zou kunnen maken. Maar zij gaven mij de raad om zelf een boek te gaan schrijven. Dan had ik meer kans. Zo is mijn eerste boek *Roodlapje* er

gekomen. De eerste weken nadat het uitkwam, bleef het stil. Toen werd het genomineerd en kreeg een prijs en werd ik van het ene op het andere moment bekend.' Pieter Gaudesaboos vindt inspiratie in oude prentenboeken en voorwerpen, vooral uit de jaren vijftig en zestig. Hij is een echte verzamelaar en struint er geregeld rommelmarkten voor af.

Boekenpluim 2012 voor Pieter Gaudesaboos

Pieter Gaudesaboos kreeg een Boekenpluim voor *Mannetje Koek schrijft een boek: Martha*. De prijs werd woensdag 11 april 2012 uitgereikt op Kids@Oostende Boekenbeesten, het nieuwe 5-daagse kinderboekenevent aan de kust.

Uit het juryverslag:

'Pieter Gaudesaboos slaagt erin om een ontroerend en tegelijkertijd vrolijk verhaal met een champignon en een koekje in de hoofdrol op een sprankelende en geestige manier te vertellen. De jury was gecharmeerd door zoveel fantasie- en verzinplezier. De erg verfijnde en intense digitale illustratiestijl en leuke knipogen spreken niet alleen kinderen aan, maar kunnen ook volwassenen bekoren. De koekjesvorm van de boekjes blijft een leuke vondst.'

Het verhaal

Mannetje Koek schrijft een boek kent nu zijn vervolg in een reeks boekjes met hardkartonnen kافت waarbij telkens een ander personage de hoofdrol speelt. Martha – een bejaarde champignon – is overleden en haar vrienden zijn heel verdrietig. Samen ruimen ze haar huisje op. Eén voor één vinden ze iets heel bijzonders dat speciale herinneringen oproept. Mannetje Koek wil haar kookboek houden. Het doet hem denken aan de keer dat hij ziek was en Martha kippenoedelsoep voor hem maakte. Blokje ijs wil graag de koelkast van Martha, want die herinnert hem eraan dat hij ooit in haar tuin vastgeraakte. Zij gaf hem verkoeling met water en zelfgemaakte ijsjes. Je begrijpt al snel waarom Martha zo geliefd was bij haar vrienden. Ze was een bijzonder krasse en attente champignon. De verbeeldingskracht van Pieter Gaudesaboos kent geen grenzen wanneer hij haar karakter schetst. Zo beeldt hij Martha af met een elektrische gitaar, met een Afrikaans masker en racend op een scooter. Zijn oog voor detail verleent ook andere absurde personages, zoals een schaal met erwtes, een blind zachtgekookt eitje en een stoer suikerklontje, een perfect geloofwaardige persoonlijkheid. Ook wie Martha niet gekend heeft, kan bij het boek nostalgisch worden, door de leuke, oude details in de prenten. Waar kom je tegenwoordig nog een melodica tegen, bijvoorbeeld, of een radio-cassettespeler met een antenne van een halve meter lang? De beelden zijn met de computer gegenereerd, maar doen nergens kil of kunstmatig aan. De houtigheid past bij de figuren en in hun gezichten ligt veel expressie. Door de absurde, grappige details is dit een perfect boek om dood en gemis bespreekbaar te maken met kleuters. Het verdriet wordt niet uit de weg gegaan, maar het wordt afgewisseld met mooie herinneringen en leidt tot een hoopvol einde. Daardoor blijft vooral de vreugde om het leven en de vriendschap hangen.

Vooraf

Bekijk samen met de juryleden de cover van het boek. Laat hen vertellen wat ze zien. Over wie zou

het boek gaan? Herkennen ze een champignon? Is het een mevrouwtje of een meneertje? Hoe kan je dit zien? Is ze oud of jong? En hoe kan je dat zien? (looprekje – bril) Is het een boze of een vriendelijke mevrouw? Laat de juryleden kijken naar de details: het hartje op haar handtas, vogeltjes die heel dicht bij haar komen, er zit zelfs eentje op haar hoofd en op haar looprekje...

Lees vervolgens de titel van het boek voor: *Mannetje Koek schrijft een boek: Martha*. Brainstorm verder met de kleuters. Gaat het over Mannetje Koek? Kent er iemand Mannetje Koek al uit een ander boek? Gaat het over iemand die een boek schrijft? Of gaat het over Martha? En wie is Martha dan wel?

Kijk ook al eens naar de achterkant van het kaft. Dit verklaapt dikwijls al iets meer over het verhaal. Misschien merken ze de oude televisie met de antenne op, of de elektrische gitaar. Zien ze dat de omslag van dit boek in de spotlights staat?

Voorlezen en vertellen

Tijdens het voorlezen geef je de juryleden ruim de kans om de prenten te bekijken. Laat hen reageren tijdens het verhaal. Pas wanneer je het boek een tweede keer doorneemt kan je hen wijzen op belangrijke details.

Na het voorlezen

Neem na het voorlezen het verhaal nog eens door met de kleuters. Je kan telkens de verschillende personages bespreken en wijzen op pittige details – als de kleuters die zelf nog niet aanbrachten. Bespreek ook de gevoelens van de personages. Hoe zie je of iemand blij of droevig is?

- Martha's vrienden staan op het *kerkhof*. Ze nemen afscheid van haar. Laat de kleuters die iemand kennen die overleden is, iets moois vertellen over die persoon: een leuke anekdote of iets wat ze zich herinneren. Zien ze de grijze kerk en bomen op de achtergrond? Wie zijn de vrienden van Martha? Wie kan ze noemen?
- ***Het huisje van Martha***
Er staat een ladder tegen de muur. Gaat die naar het vogelhuisje?
Er hangen elektriciteitsdraden langs de gevel. Wie kent dit? Weten de kleuters langs waar de elektriciteit bij hen thuis binnen komt?
Er hangen twee hoefijzers aan de muur. Wie kent hier de betekenis van? (Overal in de wereld staan gebruikte hoefijzers al honderden jaren bekend als geluksbrengers.)
De vogelkooi staat open. Wie zette ze open? Heeft er ooit een vogel in gewoond?
De groene waterpomp.
De scooter tegen de muur.
De knotwilg heeft geen bladeren. Wanneer zou Martha gestorven zijn, in de lente, zomer, herfst of winter?
... De kleuters vinden vast nog meer details.
- ***Mannetje Koek en het kookboek***
Hoe zie je dat Mannetje Koek oud is?

Wie heeft al eens kippenoedelsoep gegeten? Op zesta.be vind je een recept van Indonesische noedelsoep.

Grappig hoe Martha op een stoel moet staan om aan de kookpot te kunnen. En ook grappig hoe Martha op haar scooter met de kookpot en soepkommetjes naar Mannetje Koek rijdt.

Wie ziet de oude radio-cassettespeler met de lange antenne? En de kleine mozaïektegeltjes achter het kookfornuis?

Belangrijk: door het kookboek zal Mannetje Koek nog veel aan Martha denken.

- ***Blokje Ijs en de koelkast***

Let hier opnieuw op de pittige details bij het huisje. Er staan blaadjes op de knotwilg. Ook de tekst geeft aan dat het zomer is: ‘Op de allerwarmste dag van het jaar...’

Ook hier staat Martha op een tuinstoel en op een bak frisdrank.

Zou de ventilator aan staan?

Wie heeft de regenboog gezien? Kan iemand vertellen wanneer je een regenboog kan zien in de lucht?

Opa Waterman helpt Blokje Ijs. Zou de koelkast zwaar zijn? Wie ziet de paddenstoelen bij het huisje van Martha?

Welke spulletjes staan er allemaal buiten? Een moderne en een oude lampenkap, opnieuw die radio-cassettespeler...

- ***Opa Waterman en de toverdoos***

Wie heeft thuis een toverdoos? Wie kent er een goocheltruck?

Wie kan een andere toverspreuk dan ‘abracadabra’ verzinnen? Opa Waterman en Martha zitten samen gezellig in het salon met de toverdoos en een kopje koffie.

- ***Sheriff Suikerklont en het Afrikaanse masker***

Wie weet wat een sheriff is? Vertellen zijn revolver en zijn sleutels tussen en aan zijn broeksriem iets meer? Of et roze stokpaard? De sterren aan zijn laarzen en op zijn hoed?

Wie vindt zo’n Afrikaans masker ook griezelig? Op Google Afbeeldingen kan je heel wat Afrikaanse maskers bekijken. Zien die er ook eng uit? Misschien kan je er zelf één maken?

Heel veel grote kunstenaars (zoals Picasso, Ensor, Matisse...) lieten zich inspireren door zo’n maskers.

Wie had al eens de hik en hoe ging die over? Wie weet er een paar truckjes om van de vervelende hik af te geraken? Je adem even inhouden, kleine slokjes water kort na elkaar drinken, je handen in de lucht steken, een schijfje citroen eten, heel hard nadenken (bijvoorbeeld: wat heb ik gisterenmiddag gegeten, wat heb ik eergisterenmiddag gegeten, denk aan een paard, een hond), je oren dichtdrukken, een papieren zakdoekje op een puntje draaien en daarmee in je neus kietelen....

Belangrijk: het masker brengt troost, zelfs al is het een beetje griezelig.

- ***Wortelbroertje en de melodica***

Wie herkent de muzikanten van op de achterflap? Wie kan een aantal muziekinstrumenten noemen? Je kan samen musiceren met kleine (eventueel zelfgemaakte) instrumenten.

Hoe ziet jouw verjaardagsfeest eruit? Dans je dan ook met een elektrische gitaar op de vleugelpiano?

- ***Een hoofd vol herinneringen***

Kunnen de kleuters zich leuke dingen herinneren van het voorbije schooljaar? Probeer zelf a.d.h.v. een aantal attributen of pictogrammen enkele activiteiten te visualiseren, zodat leuke herinneringen naar boven komen. Herinneringen kunnen je blij maken maar ook verdrietig.

- ***Martha's huis opvrolijken***

Hier zie je duidelijk dat het herfst is: er liggen heel veel blaadjes op de grond.

Hoe kan je het huis opvrolijken? Blaadjes opruimen, muren schilderen, bloemen planten in de lege bloempotten...

Er komen veel vogels. Kijk waar de vogels overal zitten. Drie vogels geven de boom precies twee blije ogen en een lachende mond.

Iedereen helpt mee om het huisje op te smukken en samen met de vogels zijn er honderden mooie gedachten aan Martha.

Mogelijke randactiviteiten

Organiseer een groot verjaardags- of herinneringsfeest met :

- Afrikaanse maskers maken
- Indonesische noedelsoep maken
- Zelf instrumenten maken
- Samen musiceren
- Een show opvoeren met goocheltruckjes
- Terugblikken op wat leuk is of niet zo leuk

Leuke weetjes

- De schrijfster van het boek woont in Ierland en spreekt Engels.
- Schrijfster Siska Goemine heeft de tekst van het verhaal vertaald.
- Pieter Gaudesaboos maakt zijn tekeningen met de computer.

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Vos en Haas: troep is leuk / Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong King (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Als kind vond *Sylvia Vanden Heede* (Zwevegem, 1961) maar twee dingen echt belangrijk op school: de tekenles en opstellen schrijven. Toen ze tien jaar was, begon ze eigen verhaaltjes op te schrijven. Ook tijdens haar studies sierkunsten en godsdienst bleef ze doorgaan met het optekenen van verhalen. Toen haar eerste dochtertje werd geboren, bleef Sylvia tijd maken voor wat haar zo vanzelfsprekend lijkt als ademen, eten en drinken: schrijven. Bekendheid verwierf ze vooral met haar boeken over Vos en Haas, die ze samen met Thé Tjong-Khing maakt. Voor haar is schrijven ‘bewaren’: herinneringen, belevenissen, geuren, gevoelens en gedachten bewaren, zoals je de bloemen van de zomer droogt voor de herfst. Het werk van Sylvia vanden Heede werd meermaals bekroond.

Geboren in Indonesië, kwam *Thé Tjong-Khing* naar Nederland om verder te studeren aan de Kunstnijverheidsschool. Hij solliciteerde bij de Toonder Studio's . Toen de Toonder Studio's Thé eerst niet aannamen, stelde hij voor om kosteloos bij hen te mogen werken, desnoods als schoonmaker. De directeur was zo onder de indruk van zijn gedrevenheid dat hij Thé toch aannam als tekenaar voor, toen nog, 60 gulden per week.

Voor zijn illustratiewerk werd hij meermalen gelauwerd. Zo bijvoorbeeld mocht hij in 2010 voor zijn oeuvre de Max Velthuijs-prijs in ontvangst nemen. Dat is een driejaarlijkse bekroning voor illustratoren van kinderboeken.

Vandaag is Thé een van de bekendste Nederlandse kinderboekillustratoren. Steeds weer zorgt een samenwerking met een auteur voor een verandering in zijn stijl: van zachte potloodtekeningen tot kleurrijke illustraties.

📄 www.thetjongkhing.nl

Kort samengevat

Het is voorjaar. Zowel Haas als Uil zijn aan de grote schoonmaak. Ze ruimen alle spullen op die ze niet meer gebruiken. Vos wil de spullen van Uil wel hebben en Uil vindt de spulletjes van Haas en Vos wel leuk. Maar van ruilen komt ruzie.

Intro

Als inleiding bij het boek kan je aan de jonge lezers vragen of ze allemaal iets meebrengen dat ze niet meer nodig hebben. Iets dat weg mag. Gooi het in de rommeldoos. Na afloop kunnen de kinderen met elkaar een stuk speelgoed ruilen.

Bij het boek

Kijk samen naar de cover. Kijk hoe Vos en Haas nieuwsgierig zijn. Was zit daar allemaal in die doos? Wie is Vos en wie is Haas? Kennen de jonge juryleden deze vrienden? Kijken Vos en Haas blij? Past dit bij de titel *Troep is leuk*? Kent iedereen troep? Wie zegt rommel tegen troep?

Zich verkleeden met oude kleren is voor kinderen een herkenbaar thema. Wie doet dit ook wel eens? Met kleren die mama uit de kast neemt omdat ze te klein geworden zijn? Of met kleren op zolder die al heel lang niet meer werden gedragen?

De tekst bij het verhaal is eenvoudig en duidelijk. Kijk naar de paginagrote prenten. Wijs aan. Benoem en praat met de kinderen over de het verhaal. Om het opmerkingsvermogen bij dit vrij eenvoudige verhaal te stimuleren kun je veel vragen stellen. Blader samen terug in het boek. Hoe kan je zien dat de dieren in een hol wonen? Zien ze op iedere prent het kookboek? De gele pantoffel? Bekijk de prenten in zijn geheel en in detail. Geeft de illustrator goed de gevoelens van de dieren weer? Kun je zien dat ze ruzie maken?

Laat de juryleden vertellen over rommel. Rommel kan je in een doos stoppen. Waarom is een doos handig om spullen in te bewaren?

Is het verhaal grappig?

Als je iets ruilt met iemand, heb je dan opnieuw troep?

Dit is een groot boek met bladzijden in hard karton. Vinden de juryleden dit fijn? Of hebben ze liever dunne blaadjes papier? Vergelijk de eenvoudige, rustige lay-out met die in een ander boek uit de nominatielijst. Zo leren de juryleden dat een boek op verschillende manieren uitgegeven kan worden. Vraag de kinderen hoe zij een boek het liefst zien.

Afronding

Zie intro!

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Vast / Oliver Jeffers
(door Frederic Vercaemst)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Oliver Jeffers werd in 1977 geboren in Port Hedland. Hij groeide op in Belfast en woont tegenwoordig in Brooklyn. Oliver is van verschillende markten thuis: hij maakt schilderijen en reclameproducties, maar is het meest bekend om zijn prentenboeken, die vaak bekroond worden.

Op zijn website www.oliverjeffers.com stelt hij zichzelf voor in een filmpje: ga naar Info en FAQ en klik rechts bovenaan op “watch a short film about me”. Meer filmpjes vind je op <http://vimeo.com/channels/OliverJeffers>

🔗 www.oliverjeffers.com

Kort samengevat

Fred is aan het vliegeren. Plots komt zijn vlieger vast te zitten in een boom. Fred probeert de vlieger los te gooien met zijn schoen, maar die komt ook vast te zitten. Gooien met de tweede schoen levert niks op. De poes wordt ingeschakeld om de schoen los te krijgen. Zonder succes. Dan een ladder om de poes los te krijgen. Ook de ladder blijft vastzitten. Vervolgens een verfblik – want de ladder moet terug naar de burens – maar, je raadt het al, de ladder raakt niet los en het verfblik blijft ook vastzitten. Met al dat gegooi zou je nog vergeten waar het allemaal om begonnen is: de vlieger. Fred geeft niet op: een eend, een stoel, een fiets, een wasbak, de voordeur... Maar al wat hij in de boom gooit om iets anders los te krijgen, blijft vastzitten. Grappig is dat Fred over bovenmenselijke krachten blijkt te beschikken. Zonder problemen gooit hij de melkboer, een orang-oetang, een stoomboot, het huis van de overburen en een brandweerwagen met brandweermannen in de boom. Tevergeefs! Maar dan gaat er een lichtje branden bij Fred. Een zaag! Nee, niet om de boom om te zagen. Ook de zaag gaat de boom in en... het werkt! De vlieger – waar Fred eigenlijk helemaal niet meer aan gedacht had – valt naar beneden. Fred gaat verder met vliegeren. 's Avonds, in bed, met de vlieger in z'n armen geklemd, heeft Fred het vage gevoel dat hij iets vergeten is...

Het boek

Grappig en absurd

Vast is een absurd en grappig boek. Welke andere boeken of gebeurtenissen vonden de juryleden ook grappig en gek? Welk stuk in dit boek vonden ze het grappigst? Fred gooit verschillende voorwerpen

in de boom. Welk voorwerp vonden de kinderen het vreemdst?

Sterke Fred

Fred is heel sterk: hij gooit moeiteloos een walvis en een brandweerwagen in de boom. Kan dat wel? Is er iemand zo sterk als Fred?

Stapelverhaal

Het verhaal is een stapelverhaal, waarbij het ene voorwerp of de ene gebeurtenis ervoor zorgt dat dat er iets anders op volgt. Welke voorwerpen zou je nog in de boom kunnen gooien?

Einde

Op het einde van het verhaal heeft Fred zijn vlieger terug, maar de andere voorwerpen en personen zitten nog in de boom. Hoe zouden die eruit geraken? Wat zou je er eerst uit halen? Hoe lang zou het duren voor alles en iedereen eruit is? Bekijk de laatste prent in het boek tot in detail.

Na het voorlezen...

- Maak een grote boom uit karton. Laat de juryleden er verschillende voorwerpen naar gooien. Zorg ervoor dat de verschillende voorwerpen vast kunnen blijven zitten in de boom, bijvoorbeeld met velcro.
- Je kan ook een boom maken waarin gaten zitten. Laat de juryleden ballen door de gaten gooien. Schrijf punten boven de gaten, zodat je een wedstrijdje kan houden.
- Teken op een groot vel papier of karton een boom. De juryleden gaan in tijdschriften op zoek naar voorwerpen die in de boom kunnen gegooid worden, knippen die uit en kleven ze op de boom. Ze kunnen dit individueel of in groep doen. Hang het resultaat in de bibliotheek of op school.

Wist je dat...

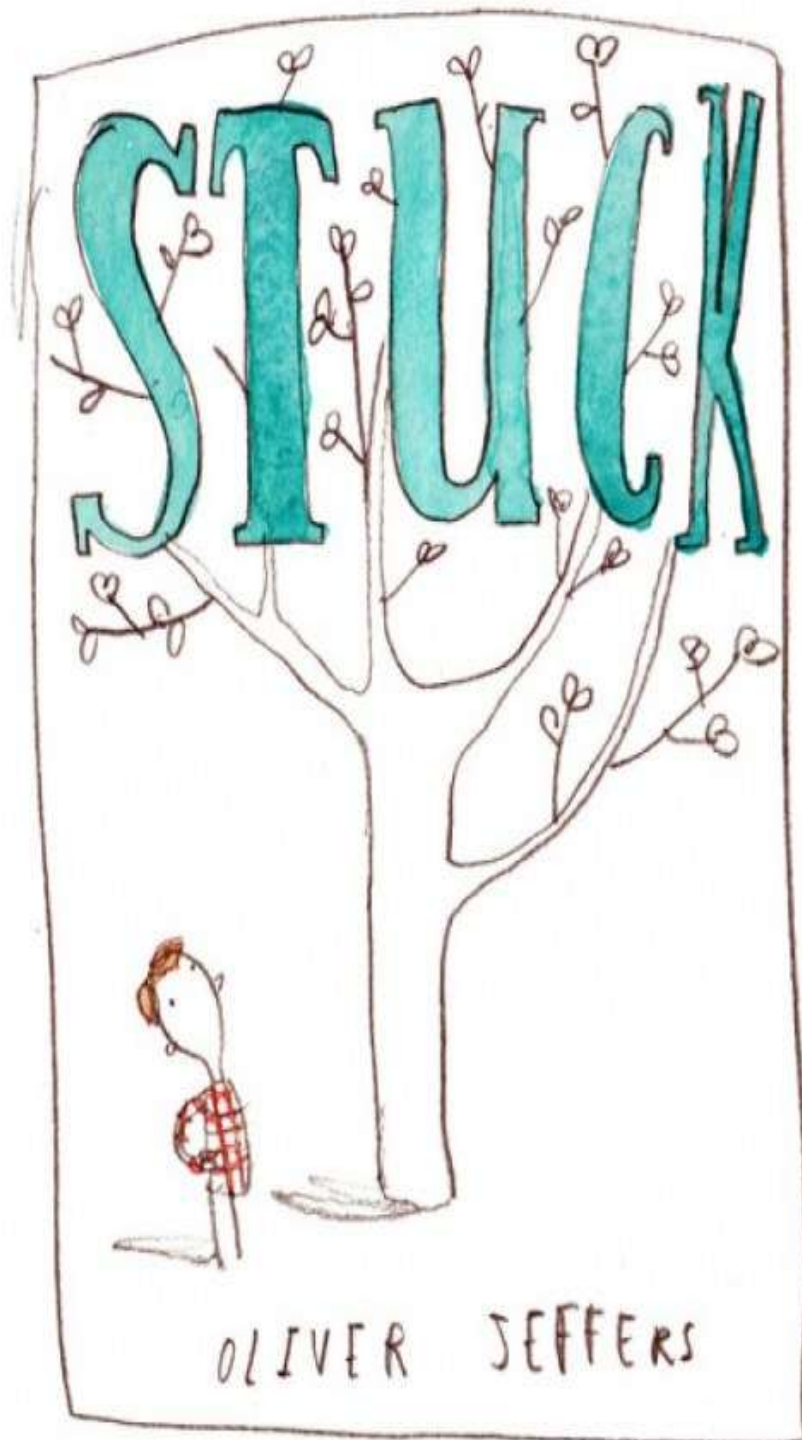
- Oliver Jeffers in het volgende filmpje zijn verhaal zelf voorleest. Het filmpje is helaas in het Engels, maar de animaties zijn erg leuk en dat zullen de juryleden zeker begrijpen: <http://www.youtube.com/watch?v=hipx6HJs4XQ>
- In het originele verhaal heet het hoofdpersonage niet Fred maar Floyd. Waarom zouden ze dit in de vertaling hebben aangepast?
- Hieronder zie je een eerste idee voor de cover van het boek. Op www.oliverjeffers.com, bij Picture Books en Stuck, vind je meer schetsen.

Extra

Op haar blog stelt Sandie Mourão *Stuck* tot in detail voor. Ze bladert door het boek, beschrijft uitvoerig cover, schutbladen, colofon, verhaal en prenten. Tussendoor suggereert ze interpretaties en vestigt ze je aandacht op bijzondere details. De blog is in het Engels, maar haar opmerkingen gelden natuurlijk ook voor de vertaling

🔗 <http://picturebooksinelt.blogspot.be/2012/02/stuck-and-completely-over-top.html>

KJV 2012-2013
Groep 1 (4-6 jaar)
Vast van Oliver Jeffers

KJV 2012-2013 (GROEP 1)

Waarom lig jij in mijn bedje? / Joke van Leeuwen (door Miche Bekaert)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Joke van Leeuwen is geboren in Den Haag op 24 september 1952. Ze studeerde aan de Kunstacademie in Antwerpen en wilde zowel tekenen als schrijven. In kinderboeken vullen die twee elkaar mooi aan en zij gaat nog een stap verder: in haar boeken kunnen ze niet zonder elkaar. Na een hele tijd vond ze een uitgever voor haar eerste boek *De appelmoesstraat is anders*. Sinds ze in 1980 een Gouden Penseel en een Zilveren Griffel kreeg voor *Een huis met zeven kamers*, is ze één van de bekendste Nederlandstalige schrijfsters.

De verhalen en illustraties van Joke van Leeuwen zijn meestal grappig en bevatten milde maatschappijkritiek, vaak op de gesloten geest van volwassenen of de schijnwereld van reclame en carrièrelustige mensen. Voor haar is een kind geen tweederangsburger. Een kind wordt niet iets, maar is al iets. Daarom zijn juist de kinderen in haar boeken de sterke karakters. Ze zijn eigenzinnig, gevoelig en maken een tocht in een vreemde en bevreemdende wereld. Ze hebben een vrije, frisse kijk op het leven. Het maakt haar werk ook een tikje subversief.

Naast kinder- en jeugdboeken schrijft Joke ook proza, gedichten, teksten voor theater en tv, maakt ze illustraties en brengt ze vertelvoorstellingen. In 2000 ontving ze de Theo Thijssenprijs voor haar hele oeuvre. In 2007 kreeg ze een Boekenwelp, een Zilveren griffel én een Gouden Penseel voor *Heb je mijn zusje gezien?* In 2008 en 2009 was ze stadsdichter van Antwerpen.

In eigen woorden...

“Ruim een maand voor mijn veertiende verjaardag verhuisden we naar Brussel. Dat was weer wennen: een grote stad, een ander land, en al het Frans dat er toen nog gesproken werd door mensen die geen moeite wilden doen om Nederlands te leren. Ik had in Nederland wel wat Frans gehad op school, maar eigenlijk hadden we het nooit hoeven spreken. Nu moest ik extra hard oefenen, want mijn klasgenoten spraken het net zo makkelijk als Nederlands. Ik moest almaar 'chien' zeggen, omdat ik de 'ch' niet goed uitsprak. Chien, chien, chien. Chien, chien, chien, chien. En we hadden thuis niet eens een hond.”

🔗 www.jokevanleeuwen.com

Kort samengevat

Het is tijd om te gaan slapen. Maar ligt iedere knuffel wel in zijn eigen bedje? En is er voor het lappenpopje écht geen bedje over? Gelukkig, er is nog een plekje. Welterusten!

Thema's

Slapengaan, knuffels

Stijl en vorm

Het boek is een harmonicaboek, ook wel een leporello genoemd: een boek dat uit één lange, in harmonicavorm gevouwen, strook bestaat. Daardoor is er midden in het verhaal letterlijk en figuurlijk een keerpunt en vormt de verhaallijn vormt een cirkel: het eindigt waar het begonnen is.

Het verhaaltje is minimalistisch en heeft een domino-effect, wat extra benadrukt wordt door de bijzondere vormgeving. Het is een grappige tekst met veel herhalingen, humor, spanning en emoties.

De leuke en krachtige tekeningen passen perfect bij het verhaal. Ook voor de volwassen lezer valt er heel wat te ontdekken. De eenvoudige figuurtjes in frisse kleuren situeren zich in een donkere omgeving die aangeeft dat het tijd is om te gaan slapen. Gelukkig kent het verhaaltje een happy end zodat we rustig kunnen slapen!

Aan de slag!

- Vraag aan de juryleden of ze hun knuffel mogen meebrengen naar de bijeenkomst. Laat hen vertellen hoe hun knuffel heet, waarom ze hem zo graag zien en waar het in hun bed ligt. Lig er één knuffel in hun bed of hebben ze er meer?
- Misschien kan je met veel kussens één groot 'bed' maken waar alle juryleden in kunnen liggen terwijl ze naar het verhaal luisteren.
- Leest mama of papa een verhaaltje voor bij het slapengaan? Kunnen ze gaan slapen zonder verhaaltje? Welke verhaaltjes horen ze graag?
- Laat de juryleden namen verzinnen voor de dieren in het boek.
- Laat de juryleden een tekening maken over het thema.
- Enkele versjes voor het slapengaan:

